

Κυρίες και Κύριοι,

Κάθε χρόνο ο Πρωθυπουργός της χώρας, μιλά μετά τα εγκαίνια της Διεθνούς Εκθέσεως της Θεσσαλονίκης για την πορεία της ελληνικής οικονομίας. Κάνει απολογισμό του κυβερνητικού έργου στον οικονομικό τομέα και προδιαγράφει τις μελλοντικές προοπτικές. Φέτος θα ξεφύγω από τα συνηθισμένα. Οι ραγδαίες εξελίξεις σε παγκόσμιο επίπεδο και η κρίσιμη προσπάθεια για την σωτηρία της ελληνικής οικονομίας, που είναι σήμερα αλληλένδετα συνυφασμένη με την εθνική μας υπόσταση, με αναγκάζουν να κάνω κάτι περισσότερο από μία απλή ανασκόπηση της οικονομίας μας. Να σημάνω συναγερμό. Συναγερμό για να δώσουν όλοι το παρόν στην μάχη που φθάνει τώρα στην κορύφωσή της, και θα κρίνει την πορεία του έθνους μας για πολλές δεκαετίες.

Η χώρα μας διανύει μία μεγάλη οικονομική και κοινωνική κρίση. Κρίση βαθύτατη που έφθανε στο αποκορύφωμά της, όταν η κυβέρνηση μας ανέλαβε τις ευθύνες της εξουσίας.

Όταν πριν από δεκαεπτά μήνες ξεκινήσαμε την προσπάθεια για να βγει η χώρα από το αδιέξοδο, γνωρίζαμε ότι θα δίναμε έναν αγώνα δύσκολο και μακρό. Η πρώτη, δύσκολη φάση αυτής της προσπάθειας, η φάση της εξυγίανσης ολοκληρώνεται σε έναν περίπου χρόνο. Τότε, στα τέλη του 1992, όπως είχαμε πει από την αρχή, η προσπάθεια της κυβέρνησης θα δώσει καρπούς και θα ξεκινήσει πλέον μία νέα περίοδος.

Ο επόμενος χρόνος όμως θα είναι και δύσκολος και κρίσιμος. Η προσπάθεια της εξυγίανσης θα συνεχιστεί. Με την ίδια και μεγαλύτερη ακόμη ένταση. Σε όλα τα μέτωπα. Γιατί η κρίση που αντιμετωπίζουμε, είναι πολύπλευρη και βαθειά και τα χρονικά περιθώρια στενεύουν επικινδύνως.

Ο ελληνικός λαός γνωρίζει πολύ καλά ότι παραλάβαμε μία οικονομία στα πρόθυρα της κατάρρευσης. Τα χρέη ήταν τεράστια. Τόσα ώστε σήμερα 60% των όσων εισπράττουμε από φόρους από τους Έλληνες πολίτες να πηγαίνουν για να πληρώσουμε τόκους και χρεωλύσια. Και απομένει μόλις το 40% για μισθούς και συντάξεις, για την άμυνα, την παιδεία, την υγεία και τη δικαιοσύνη, για έργα υποδομής και για όλες τις άλλες κρατικές δαπάνες.

Εκτός από τα χρέη από δανεισμό υπήρχαν όμως και άλλοι απλήρωτοι λογαριασμοί που κανείς δεν τους εγγώριζε. Το κράτος δεν πλήρωνε αυτά που χρωστούσε. Δεκάδες και εκατοντάδες δισεκατομμύρια στην ΚΥΔΕΠ, στην ΣΥΝΕΛ, στις επιστροφές ΦΠΑ, στις οφειλές για τις επιχορηγήσεις των επενδύσεων. Λογαριασμός δισεκατομμυρίων της ΔΕΗ του 87 πληρώθηκε μόλις προχθές. Επρόκειτο για κατάσταση απαράδεκτη.

Ο παραγωγικός μηχανισμός της οικονομίας είχε αποδιарθρωθεί. Σημαντικές καινούργιες επενδύσεις στη δεκαετία του '80 δεν έγιναν. Συνολικά οι επενδύσεις είχαν φθάσει να απορροφούν μόλις το 17% του ΑΕΠ, έναντι του 26% της Ισπανίας και του 28% της Πορτογαλίας. Δεν έγινε επίσης κανένα μεγάλο έργο υποδομής. Πήραμε από την Κοινότητα 14 δις δολλάρια σε 10 χρόνια. Δανειστήκαμε άλλα τόσα περίπου από τις ξένες Τράπεζες. Από τα χρήματα αυτά σχεδόν τίποτε δεν πήγε για επενδύσεις. Όλα στην κατανάλωση. Καμμία πρόνοια για το μέλλον αυτού του τόπου. Δανειστήκαμε από τα παιδιά μας.

Η συρρίκνωση της οικονομίας συνοδεύτηκε από μία αλόγιστη επέκταση του μεγέθους και των παρεμβάσεων του κράτους. Ο συνδυασμός αργομισθίας και γραφειοκρατίας, απορροφούσε πάνω από το 90% των αποταμιεύσεων και εμπόδιζε κάθε δημιουργική πρωτοβουλία.

Τέλος - και αυτό είναι το χειρότερο - ο ελληνικός λαός συνήθισε να καταναλώνει πολύ περισσότερο από αυτά που παράγει. Τον έμαθε το κράτος, κάνοντας παροχές αλόγιστες, με δανεικά που γνώριζε ότι δεν θα μπορούσε ποτέ να τα γυρίσει πίσω. Αποτέλεσμα: μόλις σήμερα ο ελληνικός λαός να συνειδητοποιεί ότι ζούσαμε μία επίφαση ευμάρειας, την οποία τώρα καλούμαστε όλοι να πληρώσουμε.

Πέρα από την κρίση της οικονομίας, αναλάβαμε σε μία περίοδο βαθειάς κρίσης και για το πολιτικό μας σύστημα. Σε μία περίοδο που η εμπιστοσύνη των πολιτών στην πολιτική και τους πολιτικούς είχε κλονιστεί. Και μαζί της είχε κλονιστεί και η εμπιστοσύνη τους στο κράτος και τους θεσμούς.

Η χειρότερη όμως πλευρά της κρίσης και αυτή που είναι πιο δύσκολο να αντιμετωπιστεί, είναι η κρίση των αξιών. Η διαμόρφωση μίας νέας κοινωνικής πραγματικότητας στην οποία τιμωρούνται η εργατικότητα, η τιμιότητα, ο σεβασμός στο νόμο και τον συνάνθρωπο και ενθαρρύνεται το εύκολο χρήμα, ο άκρατος καταναλωτισμός και η αδιαφορία για το κοινωνικό σύνολο.

Σ'ένα κόσμο που αλλάζει δραματικά, η ηθική αυτή κρίση είχε θέσει σε αμφιβολία την ίδια την εθνική μας ταυτότητα. Είχαμε φθάσει στο σημείο ο πολίτης αυτής της χώρας να αισθάνεται αβέβαιος για το τί τελικά σημαίνει σήμερα να είσαι Έλληνας. Και να αναρωτιέται αν θα πρέπει να νιώθει υπερήφανος που είναι Έλληνας.

Κυρίες και κύριοι,

Η πολύπλευρη αυτή κρίση συνέπεσε με μία περίοδο δραματικών αλλαγών στο διεθνές περιβάλλον των οποίων οι συνέπειες, αν δεν αλλάζαμε πορεία, θα ήταν καταλυτικές για την τύχη της πατρίδας μας.

Κυρίαρχο στοιχείο των αλλαγών αυτών είναι η κατάρρευση του υπαρκτού σοσιαλισμού και η πλήρης επικράτηση των ιδεών της κοινοβουλευτικής δημοκρατίας και της ελεύθερης αγοράς. Η επικράτηση των φιλελεύθερων ιδεών, εις βάρος του κρατικισμού. Άμεση συνέπεια είναι ότι ο ανταγωνισμός γίνεται πολύ σκληρότερος και μάλιστα στον άμεσο γεωγραφικό μας περίγυρο. Τόσο με την κατάργηση των οικονομικών συνόρων στην Ενωμένη Ευρώπη, όσο και με την είσοδο στο σύστημα της ελεύθερης αγοράς δεκάδων εθνών και εκατοντάδων εκατομμυρίων ανθρώπων.

Δεύτερο σημαντικό χαρακτηριστικό του νέου διεθνούς περιβάλλοντος είναι η ρευστότητα, που δημιουργήσε η κατάρρευση του διπολισμού και η αναβίωση των εθνικιστικών και μειονοτικών προβλημάτων. Με αποτέλεσμα, ιδιαίτερα στην ευρύτερη περιοχή μας, να ξεσπούν τοπικές συγκρούσεις και να πολλαπλασιάζονται οι απρόβλεπτοι κίνδυνοι και οι απειλές.

Ας μην έχουμε αυταπάτες. Στον νέο αυτό περίγυρο, τον σκληρά ανταγωνιστικό, τον γεμάτο ευκαιρίες αλλά και απειλές, η Ελλάδα θα σταθεί όρθια μόνο αν αποκτήσει και πάλι μία ισχυρή οικονομία. Η μάχη της οικονομίας θα κρίνει την αποτελεσματικότητα της πολιτικής μας σε όλα τα εθνικά μας θέματα. Θα κρίνει την παραμονή της χώρας ως ισότιμου μέλους στην Ενωμένη Ευρώπη. Θα κρίνει την εθνική μας επιβίωση.

Η κυβέρνηση μας, όλοι το αναγνωρίζουν, έχει κάνει μεγάλες προόδους στην εξωτερική πολιτική. Η Ελλάδα σήμερα έχει κύρος και αξιοπιστία, έναντι της Ευρώπης, έναντι των ΗΠΑ, έναντι της Σ. Ενώσεως. Το κύρος και η αξιοπιστία μας υπονομεύονται όμως από τα χρέη που έχουμε κληρονομήσει. Πόσο αποτελεσματική μπορεί να είναι μία χώρα στην υποστήριξη των εθνικών της θεμάτων όταν εξαρτάται από την ξένη οικονομική βοήθεια; Ακόμα και η Σ. Ενωση, πανίσχυρη στρατιωτική υπερδύναμη, οδηγήθηκε στα πρόθυρα της διάλυσης εξαιτίας της οικονομικής της αδυναμίας.

Στον σύγχρονο κόσμο δεν υπάρχει πιό επικίνδυνη μορφή κατάλυσης της εθνικής ανεξαρτησίας, από την οικονομική εξάρτηση. Και η Ελλάδα στη δεκαετία του '80 οδηγήθηκε στην εξάρτηση εξ αιτίας του αλόγιστου δανεισμού - εσωτερικού και εξωτερικού - και της αποδυνάμωσης της οικονομίας. Εξάρτηση που η κυβέρνηση αυτή αγωνίζεται να αποτινάξει.

Ο δρόμος που ακολουθούμε είναι δύσκολος. Είναι όμως ο μοναδικός. Μετά την κατάρρευση του υπαρκτού σοσιαλισμού και στην Σ. Ενωση, δεν έχουν απομείνει στον κόσμο ολόκληρο παρά ελάχιστοι αμετανόητοι νοσταλγοί του παρελθόντος, που δεν μπορούν ή δεν θέλουν να αποδεχθούν τη νέα πραγματικότητα. Στην Ελλάδα έχουμε δυστυχώς αρκετούς. Είναι χαρακτηριστικό ότι ενώ η αντιπολίτευση συμφωνεί ουσιαστικά με την πολιτική μας και δεν έχει να αντιπροτείνει τίποτε διαφορετικό, όταν έρχεται η ώρα της εφαρμογής, διαφωνεί σε όλα. Δεν δέχεται τίποτε.

Για την έξοδο από την κρίση θέσαμε από την πρώτη στιγμή σε εφαρμογή ένα ολοκληρωμένο τριετές πρόγραμμα εξυγίανσης της οικονομίας, το οποίο κινείται σε δύο παράλληλους άξονες :

- Πρώτον. Τη σταθεροποίηση με την καταπολέμηση των αιτιών που προκαλούν τον πληθωρισμό. Κύριος άξονας εδώ η μείωση των ελλειμμάτων.
- Δεύτερον, την σταδιακή επάνοδο στην μόνιμη και αυτοτροφοδοτούμενη ανάπτυξη. Σ' αυτή την κατεύθυνση λειτουργούν τα μεγάλα έργα υποδομής και οι διαρθρωτικές αλλαγές, που γίνονται με την αποκρατικοποίηση, την απελευθέρωση των αγορών και την άρση των αντικινήτρων για δημιουργική εργασία, αποταμίευση και επενδυτικές πρωτοβουλίες.

Το πρόγραμμά μας αξιολογήθηκε θετικά. Στο εξωτερικό, η Κοινότητα με την χορήγηση του αναπτυξιακού δανείου έδειξε έμπρακτα την αλληλεγγύη της στην προσπάθειά μας, και στις διεθνείς αγορές η εμπιστοσύνη στις προοπτικές της Ελλάδος άρχισε να αποκαθίσταται και αυξήθηκε το ενδιαφέρον για ξένες επενδύσεις.

Το σημαντικότερο όμως είναι ότι η προσπάθεια που αναλάβαμε έτυχε ευρύτερης κοινωνικής αποδοχής. Και θέλω εδώ να ευχαριστήσω τον ελληνικό λαό, η μεγάλη πλειοψηφία του οποίου φέρει με υπομονή και ωριμότητα τις θυσίες που είναι αναγκαίες. Ιδιαίτερα τους ανθρώπους με μικρές ή καθόλου οικονομικές δυνατότητες που από το υστέρημά τους συμβάλουν στην εθνική προσπάθεια. Αυτοί κάνουν τις ευθύνες της κυβέρνησης μας ακόμη μεγαλύτερες.

Η εξυγίανση απαιτεί σημαντικές και επώδυνες αλλαγές. Επώδυνες για το σύνολο και κυρίως επώδυνες για τις οργανωμένες ομάδες, που επωφελούνται από τη μονοπωλιακή δομή του δημοσίου και τις δυσλειτουργίες της αγοράς και απολαμβάνουν εις βάρος του κοινωνικού συνόλου, τα περίφημα "κεκτημένα".

Οι παραγωγικές τάξεις και οι κοινωνικές ομάδες συχνά ζητούν την βοήθεια του κράτους χωρίς να αντιλαμβάνονται δύο ουσιώδεις και βασικές αλήθειες :

- Πρώτον, το ίδιο το κράτος δεν παράγει πλούτο. Απλώς ανακατανέμει. Όταν λοιπόν το κράτος δαπανά πρέπει πάντα να αντλήσει έσοδα από αλλού. Αυτούς τους πόρους τους αντλεί είτε από τους φορολογούμενους, είτε με δανεισμό από τις επόμενες γενιές που θα κληθούν να πληρώσουν τα σημερινά χρέη. Επομένως όταν οι κοινωνικές ομάδες ζητούν "να πληρώσει το κράτος", ζητούν στην ουσία να επιρρίψουν το κόστος των προνομίων τους στο κοινωνικό σύνολο.
- Δεύτερον, η ελεύθερη αγορά βασιζεται σε ένα σύστημα οικονομικών ανταμοιβών και κυρώσεων. Δυναμικές επιχειρήσεις που προσαρμόζονται στις νέες συνθήκες ανταγωνισμού επιβιώνουν, ενώ όσες δεν είναι βιώσιμες κλείνουν. Ακόμα και μερικοί ένθερμοι υποστηρικτές της ελεύθερης οικονομίας δεν θέλουν να παραδεχθούν την απλή αυτή αρχή όταν αφορά τους ίδιους.

Με την πολιτική της εξυγίανσης που εφαρμόζουμε, γνωρίζουμε πολύ καλά ότι γινόμαστε δυσάρεστοι. Δυσάρεστοι στους πολλούς, γιατί η κρίση είναι τόσο βαθιά ώστε δεν μπορεί να ξεπεραστεί αν όλοι δεν συνεισφέρουμε στις θυσίες. Δυσάρεστοι όμως και στους λίγους. Σε συγκεκριμένα συμφέροντα και ομάδες.

- Υπήρξαμε δυσάρεστοι όταν δεν μονιμοποιήσαμε δεκάδες χιλιάδες εκτάκτους, επιτρέποντας τους να μουν, όπως συνηθίζοταν, από το παράθυρο στο δημόσιο τομέα και όταν παγώσαμε τους διορισμούς που είχαν ήδη εγκριθεί.
- Είμαστε δυσάρεστοι όταν περιορίζουμε το προσωπικό στις προβληματικές και θέτουμε τέλος στις αργομισθίες στον δημόσιο τομέα, μετατάσσοντας το πλεονάζον προσωπικό.

- Είμαστε δυσάρεστοι όταν περικόπτουμε ασφαλιστικά προνόμια, που δεν μπορεί να βαστάξει η οικονομία, και όταν ελέγχουμε παρανομίες στις συντάξεις, τις αναπηρικές ή τις πρόωρες αγροτικές.
- Είμαστε δυσάρεστοι όταν ξεκινούμε να ελέγξουμε φορολογικά εκατοντάδες χιλιάδες εμπόρους, επιχειρηματίες, μεγαλοαγρότες, ελεύθερους επαγγελματίες κι όταν απελευθερώνουμε τα ενοίκια που πληρώνουν.

Το γεγονός ότι σε κάθε μία από αυτές τις περιπτώσεις υπερασπιζόμαστε το συμφέρον του κοινωνικού συνόλου, δεν απαλύνει δυστυχώς τα αισθήματα όσων σήμερα δυσαρεστούμε. Και είναι αυτό ανθρώπινο και κατανοητό. Δεν μπορεί όμως να γίνει αλλιώς. Αν νοθεύσουμε την πολιτική μας. Αν αρχίσουμε να υπολογίζουμε σήμερα το πολιτικό κόστος, είναι βέβαιο ότι ποτέ δεν θα οδηγήσουμε τον ελληνικό λαό στο αίσιο τέρμα αυτής της προσπάθειας. Προσπάθεια την οποία ο λαός επέλεξε και στηρίζει, και η οποία δεν πρόκειται να σταματήσει αν ο ίδιος ο λαός δεν δώσει την εντολή.

Στην πορεία αυτή είναι φυσικό - και δεν δυσκολεύομαι καθόλου να το πω - σε μία μεγάλη παράταξη να μην βρίσκονται όλοι στο ίδιο μήκος κύματος. Να υπάρχουν και οι διστακτικοί. Είναι επίσης φυσικό να γίνονται και τακτικοί χειρισμοί, αλλά και κάποια σφάλματα.

Η υλοποίηση του προγράμματός μας παρεμποδίζεται και από τα προβλήματα που εξακολουθούν να υπάρχουν στην δημόσια διοίκηση και από κάποιες αδυναμίες της κυβερνητικής λειτουργίας, η οποία έχει βελτιωθεί, απέχει όμως ακόμη από το επιθυμητό. Παρ'όλες τις δυσκολίες η κυβέρνηση όμως προχωρεί. Την ευθύνη για την απόλυτα αναγκαία κυβερνητική ενότητα και για τον ρυθμό με τον οποίο προχωρούμε την έχω εγώ. Και ο ρυθμός γίνεται όλο και ταχύτερος. Οι αντιδράσεις για τα "περίφημα κεκτημένα" απομονώνονται από την μεγάλη πλειοψηφία του λαού. Και το γεγονός ότι η πολιτική μας έχει αρχίσει να δίνει ήδη τους πρώτους καρπούς, διευκολύνει την συνέχιση της πορείας που έχει ξεκινήσει.

Κυρίες και κύριοι,

Πράγματι τους τελευταίους μήνες είναι ορατά τα πρώτα θετικά αποτελέσματα από την εφαρμογή της πολιτικής μας.

Ο πληθωρισμός που πέρασε το Δεκέμβριο έτρεχε με 23% υποχωρεί έκτοτε συνεχώς και μάλιστα αρκετά πιο γρήγορα απ'ότι αρχικά περιμέναμε. Τον τρέχοντα μήνα προβλέπουμε ότι θα κινηθεί στα επίπεδα του 17% ή και πιο κάτω, κάτι που δεν αναμενόταν πριν από το τέλος του χρόνου. Η εξέλιξη αυτή συνδέεται ασφαλώς με την ύφεση, αλλά ταυτόχρονα αποτελεί και μία σαφή ένδειξη ότι η πολιτική που ακολουθούμε φέρνει αποτέλεσμα. Ιδίως αν ληφθεί υπόψη ότι η σημαντική αυτή βελτίωση στον πληθωρισμό σημειώνεται σε μία περίοδο απελευθέρωσης των τιμών σε πολλές κατηγορίες προϊόντων. Είναι σαφές ότι η οικονομία αντιδρά καλά στις επιπτώσεις της απελευθέρωσης. Και είναι ευθύνη, μεγάλη μάλιστα, του επιχειρηματικού κόσμου να βοηθήσει και αυτός όσο μπορεί στην υλοποίησή της.

Το ισοζύγιο πληρωμών, εμφανίζει σημαντική βελτίωση σε όλα τα μεγέθη του. Οι εισαγωγές πλην καυσίμων σημειώνουν σαφή επιβράδυνση, ενώ οι εξαγωγές αυξάνονται. Το ισοζύγιο άδηλων πόρων εξελίσσεται ευνοϊκά παρά την, ευτυχώς παροδική, κάμψη του τουρισμού. Το έλλειμμα τρεχουσών συναλλαγών είναι σαφώς χαμηλότερο από πέρυσι και θα καλυφθεί από αυτόνομες εισροές κεφαλαίων, χωρίς να χρειασθεί πρόσθετος εξισορροπητικός δανεισμός. Έτσι το συναλλαγματικό απόθεμα συνεχώς αυξάνεται και πλησιάζει σήμερα τα 4,5 δις δολάρια.

Τα αποτελέσματα αυτά είναι πολύ ικανοποιητικά, αν μάλιστα ληφθούν υπόψη οι αντίξοες διεθνείς οικονομικές και πολιτικές συγκυρίες. Επίσης ενθαρρυντικά είναι τα σημάδια στον τομέα των επενδύσεων αλλά και σε ειδικότερους τομείς όπως στο χρηματοπιστωτικό σύστημα, όπου συνεχώς δημιουργούνται νέες τράπεζες, και στην ναυτιλία, όπου ο στόλος μας είχε μία καθαρή αύξηση ύψους 12% τον τελευταίο χρόνο. Ηρθαν δηλαδή στην ελληνική σημαία πλοία χωρητικότητας 3,5 εκ. κοχ., ενώ κανένα σχεδόν ελληνικό πλοίο δεν έφυγε από την ελληνική σημαία. Σημειώστε ότι την περασμένη δεκαετία είχαν φύγει από την σημαία μας πλοία χωρητικότητας άνω των 20 εκ. κοχ.

Τα θετικά αυτά στοιχεία, μας ενθαρρύνουν γιατί αποδεικνύουν ότι η πολιτική μας άρχισε να αποδίδει. Είναι ανάγκη όμως να συνεχίσουμε με την ίδια ένταση τις προσπάθειες μας, όπως άλλωστε προβλέπει το πρόγραμμα σταθεροποίησης, για να συνεχισθεί η υποχώρηση του πληθωρισμού και το '92. Και τούτο για δύο λόγους :

- Πρώτον εντός του 92 θα αρχίσουν να φαίνονται τα πρώτα σημάδια της επερχόμενης ανάκαμψης. Για να έχει όμως η ανάκαμψη τον χαρακτήρα που πρέπει και να οδηγήσει στην μόνιμη αυτοτροφοδοτούμενη ανάπτυξη, είναι ανάγκη να έχουμε εντωμεταξύ εξουδετερώσει τον κίνδυνο του πληθωρισμού και τα αίτια που τον προκαλούν.
- Ο δεύτερος λόγος που υπαγορεύει την συνέχιση του σταθεροποιητικού προγράμματος χωρίς παρεκλίσεις, είναι η ανάγκη να μείνουμε στην Ενωμένη Ευρώπη. Η Οικονομική και Νομισματική Ένωση της Κοινότητας βρίσκεται πλέον σε απόσταση αναπνοής. Η Ελλάδα θα μείνει στο περιθώριο αν ο πληθωρισμός της και το δημόσιο έλλειμμα δεν συγκλίνει σύντομα προς τον μέσο όρο των άλλων κρατών - μελών της Κοινότητας. Θα διαβάσατε όλοι τις τελευταίες προτάσεις της Ολλανδικής Προεδρίας. Είναι ένα σήμα κινδύνου για το μέγεθος της προσπάθειας που πρέπει να κάνουμε.

Έτσι το 92 είναι ανάγκη να εντείνουμε τις προσπάθειες μας στα μέτωπα εκείνα, όπου τον πρώτο χρόνο εφαρμογής του προγράμματος εξυγίανσης παρουσιάσθηκαν δυσκολίες.

Αναφέρομαι συγκεκριμένα στα ελλείμματα, όπου τα αποτελέσματα του 91 δεν είναι ικανοποιητικά. Η πορεία του ελλείμματος μέχρι στιγμής δεν ακολουθεί τους ρυθμούς που αρχικά προγραμματίσαμε. Στο σκέλος των δαπανών η εκτέλεση του Προϋπολογισμού εξελίσσεται σχετικώς ομαλά. Παρά την αναγκαστική χρηματοδότηση τομέων ουσιαστικά χρεωκοπημένων όπως τα μεγάλα ασφαλιστικά ταμεία, οι συνολικές δαπάνες, πλην εξυπηρέτησης του χρέους, θα είναι κάτω από τα προϋπολογισθέντα επίπεδα. Η εξυπηρέτηση του δημοσίου χρέους, αναγκαστικά, θα είναι αυξημένη από την άνοδο του δολλαρίου και από την άνοδο των επιτοκίων.

Υστέρηση θα υπάρξει από πλευράς εσόδων. Αυτή οφείλεται στην πρόσθετη ύφεση που προκάλεσαν ο πόλεμος στον Κόλπο και η κρίση στην Γιουγκοσλαβία, που είχαν και άμεσες δημοσιονομικές επιπτώσεις, ιδιαίτερα όσον αφορά τον τουρισμό και τις εξαγωγές. Επίσης οφείλεται στην καθυστέρηση εισπραξέως των μη - φορολογικών εσόδων από την αποκρατικοποίηση και τα κτηματικά ομόλογα.

Όταν βρισκόταν σε εξέλιξη το πρόγραμμα 86-87 προειδοποιούσα την κυβέρνηση της εποχής εκείνης, που αδιαφορούσε τότε για τα ελλείμματα :

"Αν όλα πάνε καλά και τα ελλείμματα πάνε άσκημα,
τότε όλα τελικά θα πάνε άσκημα"

Δεν είμαι διατεθειμένος να κάνω το ίδιο λάθος.

Το θέμα των ελλειμμάτων πρέπει να το καταλάβουμε όλοι μας, είναι το κυρίαρχο θέμα. Από αυτό θα κριθούν τα πάντα. Δεν θα επιβάλλουμε κανένα νέο φόρο, όπως επανειλημμένα έχω διακηρύξει, στο υπόλοιπο όμως του έτους θα υπάρξουν σημαντικές πρόσθετες περικοπές δαπανών, ύψους αρκετών δεκάδων δισεκατομμυρίων. Θα ενταθεί επίσης η μάχη για την σύλληψη της φοροδιαφυγής και οι προσπάθειες για την είσπραξη των μη - φορολογικών εσόδων.

Με την ίδια και μεγαλύτερη ένταση θα συνεχιστεί η προσπάθεια και στον προϋπολογισμό του 1992. Προϋπολογισμός που θα είναι αυστηρότατα περιοριστικός. Θα κάνουμε μόνο μία εξαίρεση. Στον τομέα της παιδείας. Επίσης το '92 στους πρώτους μήνες του 1992 θα εισπραχθούν σημαντικά έκτακτα, μη - φορολογικά έσοδα, που είχαν αρχικά προγραμματισθεί για το 91. Ο χρόνος αυτός θα είναι ακόμη ο πρώτος στον οποίο θα αποδόσει πλήρως η υποδομή που δημιουργούμε για την πάταξη της φοροδιαφυγής. Υποδομή που βασίζεται στην μηχανοργάνωση, στην μεγάλη αύξηση του ελεγκτικού προσωπικού και στο νέο θεσμικό πλαίσιο.

Η φοροδιαφυγή συνδέεται άμεσα με την διόγκωση της παραοικονομίας που στην τελευταία δεκαετία τριπλασιάστηκε ως ποσοστό του ΑΕΠ. Η τρομακτική έκταση της φοροδιαφυγής είναι η μεγάλη κοινωνική αδικία την οποία αυτή εδώ η κυβέρνηση παρέλαβε από το παρελθόν. Είμαστε αποφασισμένοι να την πολεμήσουμε. Οι μισθωτοί, οι συνταξιούχοι και οι τίμιοι ελεύθεροι επαγγελματίες και επιχειρηματίες, που πληρώνουν κανονικά τους φόρους τους, απαιτούν -και έχουν απόλυτο δίκιο- να είναι όλοι οι Έλληνες ίσοι απέναντι στο νόμο. Να πάψουν να χωρίζονται σ'αυτούς που πληρώνουν για όλα και στους φοροφυγάδες που απολαμβάνουν χωρίς να πληρώνουν για τίποτε.

Ηδη μέσα σ' αυτό το χρόνο είχαμε τα πρώτα αποτελέσματα. Η συμμετοχή των μισθωτών στο σύνολο του φόρου εισοδήματος έπεσε φέτος με βάση τα δηλωθέντα εισοδήματα κατά 3%. Και ανέβηκε αντίστοιχα η συμμετοχή των εισοδημάτων από εμπορικές και γεωργικές επιχειρήσεις καθώς και από οικοδομές. Στο χρόνο που πέρασε έγιναν σημαντικά βήματα για την καταπολέμηση της φοροδιαφυγής :

-Πρώτον. Η μηχανοργάνωση προχωρεί. Έχει ήδη επεκταθεί ο κεντρικός υπολογιστής του ΚΕΠΥΟ και έχουν μηχανοργανωθεί τα μεγαλύτερα τελωνεία. Παράλληλα μηχανοργανώνεται ο ΦΠΑ και προωθείται σύστημα πληροφορικής στις 125 μεγαλύτερες εφορίες που θα έχει εγκατασταθεί στις αρχές του επόμενου χρόνου.

-Δεύτερον. Αρχισε να εφαρμόζεται από το Μάιο του 90 το πρόγραμμα των ταμειακών μηχανών που αναβαλόταν επί δέκα συνεχή χρόνια. Ηδη ταμειακές μηχανές εγκαταστάθηκαν στο 50% των επιχειρήσεων που υποχρεούνται να τις έχουν. Σε ένα περίπου χρόνο από τώρα το πρόγραμμα εγκατάστασης θα έχει ολοκληρωθεί.

-Τρίτον. Αρχισαν νέου είδους φορολογικοί έλεγχοι με την διασταύρωση των δηλουμένων φορολογικών στοιχείων. Παράδειγμα η διασταύρωση του εμβαδού των μεγάλων κατοικιών, με το εμβαδόν που δηλώθηκε στην ΔΕΗ. Η διασταύρωση άρχισε από τα ακριβά βόρεια προάστεια της Αθήνας, ξεκίνησε ήδη στη Θεσ/νίκη και θα επεκταθεί σε όλη τη χώρα. Έχει θεαματικά αποτελέσματα. Αποκαλύπτονται τεράστιες διαφορές μεταξύ δηλώσεων και πραγματικότητας και οι φοροδιαφεύγοντες καλούνται τώρα να πληρώσουν ότι χρωστούν. Επίσης καταργήθηκε το προηγούμενο σύστημα δειγματοληπτικού ελέγχου των φορολογικών δηλώσεων, με το οποίο ζήτημα είναι εάν ελέγχονταν το 1% των δηλώσεων και προχωρεί ο έλεγχος με νέα πρότυπα, όλων των φορολογικών δηλώσεων με την εξαίρεση των μισθωτών και των συνταξιούχων. Με το νέο σύστημα θα ελεγχθούν επιχειρήσεις, ελεύθεροι επαγγελματίες αλλά και οι αγρότες με υψηλά εισοδήματα. Ο έλεγχος θα είναι ταχύτατος και θα πάψουν πιά οι χρονοβόρες διαδικασίες με τις οποίες ελέγχονταν ελάχιστοι και ταλαιπωρούντο οι τίμιοι φορολογούμενοι.

-Τέταρτον. Μέσα στον μήνα αυτό κυκλοφορεί η εγκύκλιος για την εφαρμογή του "πόθεν έσχες" που ως γνωστόν ισχύει από την αρχή του χρόνου. Για να διευκολυνθεί η εφαρμογή του νέου αυτού συστήματος, θα δοθεί η ευκαιρία σε όλους τους Έλληνες, με την φορολογική τους δήλωση του 92, να δηλώσουν τα περιουσιακά στοιχεία που είχαν την 1η Ιανουαρίου του 1991, ώστε με βάση αυτά να μπορούν να δικαιολογήσουν την απόκτηση των νέων περιουσιακών στοιχείων που προβλέπει ο νόμος.

Η μείωση της φοροδιαφυγής και η διεύρυνση της φορολογικής βάσης είναι τα θεμέλια για να προχωρήσει η φορολογική μεταρρύθμιση. Για να καθιερωθεί ένα νέο απλοποιημένο και σύγχρονο φορολογικό πλαίσιο. Έτσι:

- Καταρτίστηκε ήδη και θα ισχύσει από την 1.1.92 ο Νέος Κώδικας Φορολογικών στοιχείων.
- Με στόχο μία πιο δίκαιη κατανομή των φορολογικών βαρών θα καταργήσουμε το σημερινό παραπλανητικό σύστημα αφαίρεσης φόρου από φόρο και θα θεσπίσουμε στη θέση του γενναία αφορολόγητα όρια. Ιδίως για μισθωτούς και συνταξιούχους, οι οικογένειες των οποίων με μηνιαίο εισόδημα μέχρι 200 χιλιάδες δραχμές, δεν θα πληρώνουν φόρο.
- Θα προχωρήσουμε επίσης σε μείωση των συντελεστών της φορολογικής κλίμακας και του ΦΠΑ, ώστε να σταματήσει η ενθάρρυνση της φοροδιαφυγής. Όλα αυτά στα πλαίσια βεβαίως και της φορολογικής εναρμόνισης της Ευρωπαϊκής Κοινότητας. Στόχος μας να μειώσουμε σημαντικά το βάρος για όσους πληρώνουν κανονικά τους φόρους τους και να αυξήσουμε τα συνολικά φορολογικά έσοδα, μειώνοντας τα κίνητρα για φοροδιαφυγή.
- Παράλληλα το 1992 καταργείται ο ΦΑΠ και μεταφέρεται με δημιουργία κατάλληλου πλαισίου, εξ'ολοκλήρου στην Τοπική Αυτοδιοίκηση. Έτσι θα γίνει πράξη ένα πάγιο αίτημα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και θα τεθούν οι βάσεις για την οικονομική της αυτοδυναμία.

Στόχος της κυβέρνησης είναι η ριζική αναμόρφωση του φορολογικού συστήματος. Η δημιουργία ενός συστήματος σύγχρονου και δίκαιου, που δεν θα αλλάζει από χρόνο σε χρόνο και θα μας επιτρέψει να δημιουργήσουμε φορολογική συνείδηση αντάξια μίας σύγχρονης Ευρωπαϊκής χώρας.

Αποφασιστική για τις διαρθρωτικές αλλαγές και την ανάπτυξη είναι η πρόοδος της αποκρατικοποίησης. Το πρόγραμμα αποκρατικοποίησης ξεκίνησε με τις προβληματικές. Η κάκιστη πολιτική των κυβερνήσεων του ΠΑΣΟΚ, δεν φόρτωσε μόνο στον φορολογούμενο εκατοντάδες δισεκατομμύρια. Αφησε επίσης πίσω του και σημαντικές νομικές εκκρεμότητες, οι οποίες μαζί με τις δυσκολίες εφαρμογής της νέας αυτής πολιτικής, προκάλεσαν καθυστέρηση στην υλοποίηση του προγράμματος.

Από την αρχή καθιερώσαμε ανοιχτές και αδιάβλητες διαδικασίες, τις οποίες εγγυώνται και διεθνείς χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί, για να κατοχυρώσουμε τη διαφάνεια. Οι διαδικασίες όμως θέλουν χρόνο. Και η στάση όλων εκείνων που μιλούν για ξεπούλημα και διαβάλλουν εντελώς αστήρικτα για τους δικούς τους λόγους κάθε αποκρατικοποίηση ως σκάνδαλο, ασφαλώς, δεν βοηθάει. Αντίθετα υπονομεύει την προσπάθεια του ελληνικού λαού.

Παρ'όλα αυτά σήμερα τα περισσότερα προβλήματα έχουν ξεπεραστεί και σημαντικός αριθμός προβληματικών έχει ήδη πωληθεί ή εκκαθαριστεί. Ο ΟΑΕ θα κλείσει μέχρι το τέλος του έτους.

Σημειώνω ότι όσοι θεωρούν ότι η αποκρατικοποίηση των προβληματικών είναι θέμα μόνο ταμειακό κάνουν λάθος. Με δεδομένα τα τεράστια χρέη τους, που πρέπει τώρα να εξοφληθούν, στην πραγματικότητα η πώλησή τους ελάχιστο καθαρό όφελος θα έχει για τον προϋπολογισμό.

Το πραγματικό όφελος για την οικονομία είναι η αποδέσμευση παραγωγικών πόρων, ανθρωπίνων και υλικών, από δραστηριότητες που όχι μόνο δεν προσφέρουν τίποτε στο κοινωνικό σύνολο, αλλά αντίθετα το επιβαρύνουν.

Επόμενος στόχος του προγράμματος αποκρατικοποίησης, πολύ σημαντικότερος από πλευράς μεγέθους από τις προβληματικές, είναι η αποκρατικοποίηση στις δημόσιες επιχειρήσεις κοινής ωφελείας, στις οποίες περιλαμβάνονται ο ΟΤΕ, η ΔΕΗ και η Ολυμπιακή.

Στόχος μας να ανέβει η ποιότητα των υπηρεσιών που προσφέρουν στο κοινωνικό σύνολο και να μειωθεί το υψηλό κόστος τους για τον πολίτη - καταναλωτή, που οφείλεται στον μονοπωλιακό τους χαρακτήρα, στο υπεράριθμο προσωπικό και στις γραφειοκρατικές διαδικασίες. Η ενθάρρυνση του ανταγωνισμού και η συμμετοχή σ'αυτούς και της ιδιωτικής πρωτοβουλίας είναι το καλύτερο μέσο για τη βελτίωση της παραγωγικότητάς τους και την αναβάθμιση των υπηρεσιών τους.

Προς αυτή την κατεύθυνση κινούμεθα με τρεις διαφορετικούς τρόπους :

- Πρώτον με την πρόσφατη νομοθεσία που αποδεσμεύει τις επιχειρήσεις αυτές από τις δυσκαμψίες του δημόσιου τομέα.

- Δεύτερον, με την πρόσκληση στον ιδιωτικό τομέα να παρέχει υπηρεσίες που σήμερα αποτελούν κρατικό μονοπώλιο, όπως η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας και η κινητή τηλεφωνία.
- Τρίτον, και πιο σημαντικό, με απευθείας πώληση της μειοψηφίας των μετοχών των επιχειρήσεων αυτών στον ιδιωτικό τομέα και ιδιαίτερα στο ευρύ επενδυτικό κοινό.

Επίσης προωθούμε όπου είναι δυνατόν την αυτοχρηματοδότηση. Για να καταλάβει ο ελληνικός λαός την σημασία του νέου αυτού θεσμού θα σας πω τούτο: Το κόστος κατασκευής του αεροδρομίου των Σπάτων ξεπερνά τα 300 δις. Το ίδιο ποσό απαιτείται για τον εκσυγχρονισμό της παιδείας στα επόμενα χρόνια. Χρήματα και για τα δύο δεν υπάρχουν. Η επιλογή για μένα είναι ξεκάθαρη. Θα αφήσω τον ιδιωτικό τομέα να χρηματοδοτήσει το αεροδρόμιο των Σπάτων και θα χρησιμοποιήσω το ποσό αυτό για κοινωνικές ανάγκες. Το ίδιο θέμα τίθεται και σε πολλούς άλλους τομείς όπως η τηλεφωνία, η παραγωγή ηλεκτρισμού και άλλα έργα που μπορούν να χρηματοδοτηθούν από τον ιδιωτικό τομέα.

Κυρίες και Κύριοι,

Το σοβαρότερο διαρθρωτικό πρόβλημα, που αντιμετωπίζει σήμερα η ελληνική οικονομία, είναι το μεγάλο πρόβλημα της κοινωνικής ασφάλισης.

Το πρώτο βήμα για την επίλυση του έγινε το 1990. Τότε πετύχαμε να ανακόψουμε τη συνεχή χειροτέρευση των τάσεων και να βάλουμε επιτέλους μία τάξη στα πράγματα. Είχαμε όμως από την εποχή εκείνη επισημάνει, ότι τα μέτρα που πάρθηκαν απλώς πρόσφεραν στο σύστημα μία προσωρινή ανάσα ζωής και ότι είναι ανάγκη να ακολουθήσει μία πολύ πιο ριζοσπαστική αντιμετώπιση, για να αποφευχθεί η κατάρρευση των ταμείων και για να μπορούν να πληρώνονται συντάξεις στο εγγύς μέλλον.

Το ασφαλιστικό σύστημα έχει προ πολλού ξεπεράσει τα όρια που μπορεί η οικονομία μας να στηρίξει. Ο καθένας καταλαβαίνει ότι δεν είναι δυνατόν κάθε δύο εργαζόμενοι να συντηρούν ένα συνταξιούχο. Σκεφθείτε ότι στην Κοινότητα η σχέση είναι 4 προς 1. Θα οδηγηθούμε σε κοινωνική έκρηξη.

Ξεκίνησε έτσι το 1991 εθνικός διάλογος για την ασφαλιστική μεταρρύθμιση. Συστήσαμε επιτροπές από ειδικούς εμπειρογνώμονες και εκπροσώπους των κοινωνικών φορέων, που ανέλαβαν να μελετήσουν το όλο σύστημα και θα υποβάλουν προτάσεις για την ανόρθωσή του.

Το έργο επείγει. Η Κοινότητα πιέζει. Οι επιτροπές σύντομα θα υποβάλλουν προτάσεις και το '92 θα προχωρήσουν οι τελικές ρυθμίσεις. Όσο για τις λύσεις που θα δοθούν, είναι ανάγκη να συμβιβάζονται με τις οικονομικές δυνατότητες που υπάρχουν και με τις συγκριτικές συνθήκες ανταγωνισμού έναντι άλλων χωρών.

Ελπίζω ότι και στο θέμα της ασφαλιστικής μεταρρύθμισης οι κοινωνικοί εταίροι να κινηθούν με υπευθυνότητα ανάλογη με εκείνη που επέδειξαν στην διαπραγμάτευση της συμφωνίας για την διετή εθνική γενική συλλογική σύμβαση εργασίας. Την συμφωνία εκείνη μεταξύ των κοινωνικών εταίρων η Κυβέρνηση χαιρέτισε ως προϊόν ελευθέρων διαπραγματεύσεων και ως ένδειξη συνειδητοποίησης της κρισιμότητας των περιστάσεων και της ανάγκης εκσυγχρονισμού της οικονομίας.

Πρόθεση της Κυβερνήσεως είναι να ενθαρρύνει κάθε προσπάθεια που εμπεδώνει κλίμα συνεργασίας και κοινωνικής ειρήνης. Και κυρίως να αξιοποιήσει ποιοτικά και ποσοτικά τους εθνικούς και κοινοτικούς πόρους που προορίζονται για την επαγγελματική κατάρτιση του ανθρωπίνου δυναμικού το οποίο θα συμβάλλει αποτελεσματικά στην ανάπτυξη της χώρας. Για τον λόγο αυτό η κυβέρνηση μελετά πρόσφορους τρόπους με τους οποίους θα βοηθήσει τους κοινωνικούς εταίρους να υλοποιήσουν την συμφωνία τους.

Απογείωση προς την Ανάπτυξη δεν μπορεί να υπάρξει αν δεν προχωρήσουν οι ριζικές διαρθρωτικές αλλαγές για τον εκσυγχρονισμό της οικονομίας, την απελευθέρωση των αγορών και την βελτίωση των συνθηκών ανταγωνισμού. Εχουμε κάνει σημαντικά βήματα προς την πλήρη απελευθέρωση της αγοράς κατοικιών και επαγγελματικής στέγης. Επίσης σημαντική είναι η μείωση του αριθμού των προϊόντων που υπόκεινται σε έλεγχο τιμών. Μέχρι τέλους του έτους θα έχει απελευθερωθεί και η αγορά πετρελαιοειδών, προς όφελος των καταναλωτών. Έτσι διαμορφώνονται οι τιμές με βάση τα πραγματικά δεδομένα. Τις δυνάμεις της αγοράς.

Ακόμη, σημαντική είναι η πρόοδος στον εκσυγχρονισμό του χρηματοπιστωτικού συστήματος. Το νομοσχέδιο για το χρηματιστήριο και την κεφαλαιαγορά βρίσκεται στη Βουλή και προωθούνται τα διατάγματα για την εναρμόνιση με την Κοινότητα της λειτουργίας των πιστωτικών ιδρυμάτων.

Γενικότερα έχουν γίνει μεγάλα βήματα για την προσαρμογή στην κοινοτική νομοθεσία που αφορά την ολοκλήρωση της ενιαίας αγοράς και για την ελαχιστοποίηση των καταγγελιών παραβιάσεων των κανόνων της Κοινότητας. Η Ελλάδα στον τομέα αυτό αρχίζει να μνημονεύεται πλέον ως παράδειγμα προς μίμηση και όχι προς αποφυγή.

Ερχομαι τώρα σε ένα άλλο κεφάλαιο. Την νομισματική και πιστωτική πολιτική η οποία το 1991 κινείται στα πλαίσια που είχαν χαραχθεί. Οι ρυθμοί πιστωτικής επέκτασης και ανόδου της προσφοράς χρήματος κινούνται μέσα στους στόχους που είχαν τεθεί. Και τούτο συνέβαλε αποφασιστικά στην υποχώρηση του πληθωρισμού και τη στήριξη του ισοζυγίου πληρωμών.

Σημαντικό ρόλο στην επιβράδυνση της συνολικής πιστωτικής επέκτασης διαδραμάτισε η συγκράτηση των δημοσιονομικών ελλειμμάτων και η κάλυψή τους σε μεγαλύτερο βαθμό από την εξωτραπεζική κεφαλαιαγορά.

Η συναλλαγματική πολιτική, παρά τα σοβαρά προβλήματα που δημιούργησε η ανατίμηση του δολλαρίου, διατήρησε τον αντιπληθωριστικό της χαρακτήρα, χωρίς να χειροτερεύει τη σχετική ανταγωνιστικότητα του κόστους των ελληνικών προϊόντων.

Οι βασικές κατευθύνσεις της νομισματικής και συναλλαγματικής πολιτικής, το 1992, δεν θα αλλάξουν. Ο χαρακτήρας τους θα είναι κατά βάση αντιπληθωριστικός. Σε τούτο θα συμβάλλει η συρρίκνωση των δημοσιονομικών ελλειμμάτων, ώστε με συγκρατημένη συνολική πιστωτική πολιτική, να είναι πιο άνετη η χρηματοδότηση του ιδιωτικού τομέα.

Το Τραπεζικό σύστημα βρίσκεται σε προχωρημένη φάση απελευθέρωσης, που σύντομα θα ολοκληρωθεί. Έχουν ήδη καταργηθεί οι πιστωτικοί περιορισμοί κατά κλάδο και μειώνονται σταδιακά οι υποχρεωτικές δεσμεύσεις σε κρατικά χρεώγραφα.

Η πτώση του πληθωρισμού, σε συνδυασμό με την απελευθέρωση του τραπεζικού συστήματος δημιουργούν τις προϋποθέσεις για μία μείωση των επιτοκίων χορηγήσεων, το ύψος των οποίων αποτελεί ανασταλτικό παράγοντα για την οικονομική δραστηριότητα. Οι τράπεζες, ιδίως όσες είναι δυναμικές και πρωτοπορούν στη διαμόρφωση του νέου, ανταγωνιστικού πιστωτικού περιβάλλοντος, πρέπει να αναλάβουν τις ευθύνες τους και να διαδραματίσουν ουσιαστικό ρόλο στην επενδυτική και αναπτυξιακή διαδικασία. Αναμένω, τώρα που με τη δική μας πολιτική δημιουργήθηκαν οι αναγκαίες προϋποθέσεις, τις δικές τους αποφάσεις στις αμέσως προσεχείς εβδομάδες. Η κυβέρνηση, από τη δική της πλευρά, δηλώνει ότι οι μειώσεις που την αφορούν θα ισχύσουν από την 1η Ιανουαρίου 1992.

Στο πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων, που είναι σημαντικός μοχλός της αναπτυξιακής προσπάθειας, θέσαμε τέλος στην πολιτική των "συντριβανιών". Στην πολιτική δηλαδή της προώθησης πολλών μικρών έργων που δεν συνεισφέρουν τίποτε στην παραγωγική υποδομή και γίνονται κυρίως για λόγους μικροπολιτικού εντυπωσιασμού. Σήμερα ταξινομούμε τις δαπάνες δημοσίων επενδύσεων σε δύο σαφώς διακεκριμένες κατηγορίες. Σε εκείνες που χρηματοδοτούνται μόνο από εθνικούς πόρους και σε αυτές που χρηματοδοτούνται και από την Ευρ.Κοινότητα.

Το βάρος επικεντρώνεται τώρα στη δεύτερη κατηγορία. Πρώτον γιατί σ'αυτήν εντάσσονται τα κυριότερα αναπτυξιακά έργα, αυτά δηλαδή που εκσυγχρονίζουν την υποδομή της οικονομίας. Δεύτερον γιατί ήταν απαράδεκτο να υπάρχουν μεγάλα κοινοτικά κονδύλια, τα οποία εμείς να μην απορροφούμε από δική μας ολιγωρία, αδιαφορία ή ανικανότητα. Για την συγχρηματοδότηση των ΣΠΑ δεσμεύσαμε μάλιστα και ολόκληρο το κοινοτικό δάνειο, το οποίο με δική μας πρωτοβουλία μετατρέψαμε σε δάνειο επενδυτικό.

Τα αποτελέσματα των προσπαθειών μας ήταν όντως θεαματικά. Το επτάμηνο Ιανουαρίου - Ιουλίου 1991, απερροφήθησαν για τα συγχρηματοδοτούμενα από την ΕΟΚ έργα 125 δις. Όσα δηλαδή είχαν απορροφηθεί σε ολόκληρο το 1990. Έτσι αξιοποιούνται πλήρως τα προγράμματα των ΣΠΑ και των ΜΟΠ, με τα οποία εκτελούνται σήμερα δεκάδες σημαντικά έργα σε ολόκληρη την χώρα. Αυξήθηκε όμως εντυπωσιακά η απορροφητικότητα κοινοτικών κονδυλίων και συνολικά, στον γενικό προϋπολογισμό. Στα στοιχεία του πρώτου εξαμήνου είχαμε φέτος αύξηση 40% και φτάσαμε στο ποσό ρεκόρ των 324 δις.

Σε κάθε γωνιά της Ελλάδος εκτελούνται έργα υποδομής, έργα παραγωγικά, έργα για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής : Κατασκευάζονται δρόμοι, λιμενικές εγκαταστάσεις, έργα ύδρευσης και αρδευτικά, βιολογικοί καθαρισμοί. Υποστηρίζονται προγράμματα για την αναδιάρθρωση των καλλιεργιών. Η Κυβέρνηση έδωσε επίσης αποφασιστική ώθηση στα μεγάλα έργα, όπως είναι το Μετρό, η Ζεύξη Ρίου - Αντιρρίου, το Αεροδρόμιο των Σπάτων, το φυσικό αέριο, η ύδρευση της Αθήνας, η ψηφιακή τηλεφωνία. Μετά την ρύθμιση πολλών νομικών, τεχνικών και άλλων προβλημάτων, έχει ήδη ξεκινήσει η διαδικασία της πραγματοποίησής τους. Ειδικά δε για τα έργα της θεσ/νίκης, όπως είχα την ευκαιρία να αναπτύξω νωρίτερα στα εγκαίνια της Διεθνούς Εκθέσεως, προχωρεί με ικανοποιητικό ρυθμό η πορεία υλοποίησης όσων έχουμε εξαγγείλει.

Κυρίες και Κύριοι,

Αναφέρθηκα ήδη στην έκταση της κρίσης που περνάμε και στην προσπάθεια που κάνουμε για να την ξεπεράσουμε. Γνωρίζετε όλοι ότι η μάχη είναι δύσκολη. Μπορούμε όμως να την κερδίσουμε. Ο ελληνικός λαός έχει ασφαλώς αδυναμίες. Έχει όμως και μεγάλες αρετές. Αναρωτηθήκατε ποτέ γιατί οι Έλληνες τα καταφέρνουν παντού στο κόσμο εκτός από την Ελλάδα; Αναρωτηθήκατε γιατί οι Έλληνες της Αμερικής είναι η πιο μορφωμένη εθνική ομάδα και έχουν το δεύτερο υψηλότερο κατά κεφαλήν εισόδημα στις Ηνωμένες Πολιτείες; Γιατί οι Έλληνες της Κύπρου, παρά την καταστροφή, έχουν μια από τις δυναμικότερες οικονομίες της Ευρώπης; Γιατί η ελληνική ναυτιλία βρίσκεται στην κορυφή σε παγκόσμιο επίπεδο; Γιατί οι ελληνικές παροικίες παντού στη γη είναι ισχυρές και σεβαστές;

Δεν είμαστε άραγε ο ίδιος λαός;

Το λάθος φίλοι μου δεν βρίσκεται στον λαό. Βρίσκεται στο σύστημα και τη νοοτροπία που χρόνο με το χρόνο δημιουργήθηκε στην πατρίδα μας. Σύστημα και νοοτροπία που αποθάρρυνε την ατομική πρωτοβουλία και μετέτρεψε εκατοντάδες χιλιάδες Έλληνες από παραγωγικούς πολίτες σε υποαπασχολούμενους. Σύστημα και νοοτροπία που ενθαρρύνει ένα νοσηρό κλίμα μικροπολιτικής, μικροψυχίας και μικροφιλοδοξίας, το οποίο υπονομεύει συστηματικά την εθνική προσπάθεια για την έξοδο από την κρίση.

Ο δικός μας στόχος είναι να σπάσουμε τα δεσμά του κρατισμού και να απελευθερώσουμε την Ελλάδα από την αδιέξοδη και μίζερη νοοτροπία του μηδενισμού και της αυτοκαταστροφής.

Να κάνουμε και πάλι την πατρίδα μας χώρα που θα αυξάνει χρόνο με τον χρόνο τον εθνικό της πλούτο. Χώρα στην οποία η σκληρή δουλειά θα ανταμοιβεται επάξια. Και η ατομική πρωτοβουλία, η τόλμη και η δημιουργικότητα, θα είναι η βάση για την πρόοδο και την προκοπή.

Με όπλο την αύξηση του εθνικού μας πλούτου, να δώσουμε τη δυνατότητα στην ελληνική κοινωνία να γίνει καλύτερη. Πιο δίκαιη για τους αδύναμους και αυτούς που έχουν την ανάγκη μας. Πιο ευαίσθητη στην προστασία του φυσικού περιβάλλοντος και της εθνικής μας κληρονομιάς.

Και κυρίως να δώσουμε στον ελληνικό λαό νέα αυτοπεποίθηση και την δύναμη να διεκδικήσει την θέση που του αξίζει στο σημερινό κόσμο.

Αγαπητοί φίλοι,

Πριν ολοκληρώσω την ομιλία μου αισθάνομαι την ανάγκη να μιλήσω και για τις ευθύνες που ο ίδιος έχω απέναντι στον τόπο και τον ελληνικό λαό, που με ετίμησε με την ψήφο του. Ανήκω όπως γνωρίζετε σε μία γενιά που πλησιάζει σήμερα να κλείσει τον κύκλο της. Μία γενιά που είδε και έζησε πολλά και πλήρωσε ακριβά το τίμημα της εμπειρίας της.

Οι καλύτεροι από εμάς έπεσαν στα βουνά της Ηπείρου το 1940, ή χάθηκαν στις μαύρες μέρες της κατοχής και στις φλόγες του εμφυλίου πολέμου.

Οι υπόλοιποι ζήσαμε τον εθνικό διχασμό, τον ψυχρό πόλεμο, την δικτατορία, την μεταπολίτευση, την τραγωδία της Κύπρου. Είδαμε την Ελλάδα ν'αλλάζει όψη μέσα σε 30 μόλις χρόνια. Και τελικά στα τελευταία δύο χρόνια είχαμε την τύχη, να είμαστε παρόντες σε εξελίξεις κοσμοϊστορικές. Με δραματική κορύφωση τα όσα συνέβησαν πριν από δύο εβδομάδες στην Σ. Ένωση. Εξελίξεις που κανείς δεν μπορούσε να προβλέψει, και οι οποίες άλλαξαν τον κόσμο στον οποίο είχαμε συνηθίσει να ζούμε.

Η κυβέρνηση μας ανέλαβε την ευθύνη για την πορεία της χώρας σ'αυτή την κρίσιμη εποχή. Σε μία μοναδική ιστορική στιγμή, στην οποία τα γεγονότα εξελίσσονται με ρυθμούς ιλιγγιώδεις. Στην οποία τα κράτη, οι λαοί, τα έθνη αγωνίζονται σε μία αμείλικτη κούρσα με αντίπαλο το χρόνο. Όσοι την κερδίσουν θα βρεθούν μ'ένα άλμα στον 21^ο αιώνα. Οποιοι την χάσουν θα οδηγηθούν αμετάκλητα στο περιθώριο. Από την επιτυχία ή την αποτυχία της προσπάθειας που έχουμε σήμερα αναλάβει, από τον αγώνα που δίνει σήμερα, τώρα, ο ελληνικός λαός, θα κριθεί η πορεία του Έθνους μας για πολλές δεκαετίες.

Το βάρος της ευθύνης είναι μεγάλο. Όχι μόνο για μένα και για τους συναδέλφους μου στην κυβέρνηση αλλά για κάθε Έλληνα και κάθε Ελληνίδα που δίνει σήμερα την μάχη. Μοιραζόμαστε όλοι την ίδια βαρεια ευθύνη έναντι των γενιών που έρχονται και που θα καταδικαστούν αν εμείς χάσουμε σήμερα την ευκαιρία.

Αυτή την ιστορική ευθύνη, αγαπητοί φίλοι εγώ δεν είμαι διατεθειμένος να αποποιηθώ. Δεν θα ανακόψω μπροστά σε οποιαδήποτε εμπόδια την προσπάθεια, και δεν θα διστάσω. Το πολιτικό κόστος δεν με απασχολεί καθόλου. Η κυβέρνηση αυτή δεν έχει δικαίωμα να σταματήσει μπροστά σε τίποτε και σε κανέναν. Με τον λαό υπέρτατο κριτή θα προχωρήσουμε ως την τελική νίκη. Όπου η Ελλάδα, να ξαναβρεί τη δύναμή της και να ξεκινήσει μία καινούργια πορεία.

